

Fylkesmannen i Trøndelag

Trööndelagen fylhkenålma

Vår dato:

10.02.2020

Vår ref:

2020/2191

Deres dato:

01.02.2020

Deres ref:

MADFOR 2020/593

Verdal kommune

Postboks 24

7651 VERDAL

Saksbehandler, innvalgstelefon

Inge Hafstad, +47 74 16 80 66

Avslag på søknad om forebyggende skadefelling av jerv - Verdal kommune

Verdal kommune har i brev datert 1. februar 2020 søkt om forebyggende skadefelling av en jerv innenfor et fellingsområde som omfavner hele kommunen. Med bakgrunn i en helhetlig vurdering av situasjonen, finner Fylkesmannen ikke å kunne gi tillatelse til felling av jerv i den aktuelle situasjonen. Vedtaket kan påklages inne tre uker.

Søknaden

Det vises til søknad fra Verdal kommune datert 1. februar 2020 om forebyggende skadefelling av en jerv. Søknaden begrunnes med at det ikke er felt jerv i kommunen eller tilstøtende områder under lisensfelling. Det er registrert store mengder jervespor i Skjækerdalen, og et uttak vil være forebyggende før beitesesongen starter. Søknaden ble sendt Fylkesmannens postmottak om ettermiddagen fredag den 7. februar d.å., og Fylkesmannen var ikke kjent med søknaden før mandag 10. februar.

Hjemmelsgrunnlaget

Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) og forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) danner den juridiske rammen for fylkesmannens vedtak i saken.

Politiske og forvaltningsmessige føringer

Norsk rovviltforvaltning skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2011 og 2004, og den videre oppfølging av disse.

Det nasjonale bestandsmålet for jerv ble etter behandling i St.meld. nr. 15 (2003-2004) satt til 39 årlige ynglinger, jf. Inst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften § 3. Bestandsmålet for region 6 (Møre og Romsdal og Trøndelag) er satt til 10 årlige ynglinger av jerv.

Regional forvaltningsplan for rovvilt i region 6

Det er utarbeidet en forvaltningsplan for rovvilt i region 6 – Møre og Romsdal og Trøndelag. Gjeldende plan ble vedtatt av rovviltnemnda 22. mars 2018. Forvaltningsmålet for jerv i regionen er av rovviltnemnda fordelt på fylkene i regionen, med tre ynglinger i Møre og Romsdal og syv i

Trøndelag. Målsettingen er at det regionale bestandsmålet (og de fylkesvise bestandsmålene) oppnås innenfor forvaltningsområdet og at bestanden skal være mest mulig jevnt fordelt.

Hele forvaltningsplanen, med bl.a. avgrensningene av forvaltningsområdet for jerv finner dere her: <https://www.fylkesmannen.no/globalassets/fm-trondelag/dokument-fmtl/miljo-og-klima/rovvilt/forvaltningsplan-for-rovvilt-i-region-6-midt-norge-more-og-romsdal-og-trondelag.pdf>

Betingende fellingstillatelser

Rovviltnemnda i region 6 har i vedtak den 28. mai 2019 fastsatt en kvote på 5 betingede fellingstillatelser på jerv i regionen i perioden 1. juni 2019- 15. februar 2020. Av denne kvoten er det felt 4 jerver av SNO nå i vinter, så resterende kvote er 1 jerv.

Prinsipper for offentlig beslutningstaking

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1):

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur».

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelses-områder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Fylkesmannen viser til rovviltnemndas vurderinger av NML § 5 ved fastsettelsen av kvote for betingede skadefellingstillatelser på jerv i vedtak datert 28. mai 2019. Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Fylkesmannen viser til at dette vedtaket blant annet baserer seg på kunnskap om artens bestandssituasjon. Vi viser til Rovdata som har ansvaret for drift og formidling av data fra det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt. Vi viser også til vurderinger gjort av rovviltnemnda i vedtak datert 28. mai 2019 om kvote for betinget skadefelling av jerv, der rovviltnemnda konstaterer i sine vurderinger at bestanden av jerv lå over det fastsatte bestandsmålet for regionen i 2018, og over bestandsmålet når tre års gjennomsnitt ble benyttet som grunnlag (2016 – 2018). Det vises videre til forvaltningsplan for rovvilt i region 6, utarbeidet av rovviltnemnda, som bl.a. definerer forvaltningsområdet for jerv. Jerv overvåkes primært ved registreringer av ynglinger på hilokaliteter, samt ved DNA-analyser av innsamlet ekskrement og hår. Foreløpige data for antall ynglinger av jerv i region 6 viser 16 dokumenterte og antatte ynglinger. Antall ynglinger i 2019 lå på 17 ynglinger, godt over det regionale bestandsmålet. På bakgrunn av disse opplysningene anser Fylkesmannen i Trøndelag at kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldlovens § 8 er tilstrekkelig ivaretatt.

Føre-var-prinsippet i NML § 9 kommer hovedsakelig til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Fylkesmannen er av den oppfatning at det ikke er tilfellet i denne saken, (jf. beskrivelse av kunnskapsgrunnlaget § 8), og mener derfor at føre-var-prinsippet kan tillegges mindre vekt i denne saken. Naturmangfoldloven § 10 slår fast at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Jervebestanden ligger over regionens bestandsmål. Dette sammen med at vedtaket omhandler avslag på søknad om skadefellingstillatelse på jerv medfører at nml. § 10 ikke tillegges vekt i denne saken. Vedtaket gjelder avslag på søknad om skadefellingstillatelse på jerv, og Fylkesmannen i Trøndelag anser ikke nml. §§ 11 og 12 som relevant i denne saken.

Fylkesmannens vurdering

Rovviltforlikets punkt 2.2.19 sier at soneinndelingen forvaltes tydelig. Dette medfører at i de områder som er definert som forvaltningsområder for bl.a. jerv skal næringsutøverne tilpasse driften med utgangspunkt i at rovvilt forekommer i beiteområdet. I motsatt fall skal næringsutøverne i de prioriterte beiteområdene kunne påregne at rovvilt ikke vil være til hinder for tradisjonell drift med dyr på utmarksbeite. Det nasjonale bestandsmålet for jerv er oppnådd både nasjonalt og i region 6, noe som medfører at terskelen for å innvilge søknader om skadefellings-tillatelse på jerv innenfor forvaltningsområdet er forholdsvis lav.

Fylkesmannens myndighet til å iverksette en betinget skadefelling reguleres av rovviltforskriften § 9. Skadefelling etter 1. juni er hovedsakelig et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Fellingstillatelse kan bare gis dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning slik dette er nedfelt bl.a. i forvaltningsplanen. For å vurdere dette, skal de opplistede skjønnskriteriene i annet ledd i rovviltforskriften § 9 drøftes i forhold til den aktuelle og/eller fremtidige skadesituasjonen og det aktuelle geografiske fellingsområdet.

Områdets betydning som beitemark

Verdal kommune er viktig som beiteområde både for sau og tamrein. I Verdal kommune ble det i 2019 sluppet ca. 15 500 sau og lam på utmarksbeite (tall hentet fra organisert beitebruk). Ser vi på Skjækerdalen spesielt så ble det i 2019 sluppet ca. nesten 6 000 sau og lam i dette beiteområdet (Skjækerfjella beitelag og Skjækra sambeitelag, sistnevnte i Snåsa kommune). Verdal kommune er også en del av Skjækerfjell reinbeitedistrikt og Feren reinbeitedistrikt som har henholdsvis ca. 2 000 og ca. 1 600 rein i vårflokk, slik at Verdal kommune har stor betydning som utmarksbeite.

Skadenes omfang og utvikling

Det er påvist en skade forvoldt av jerv i perioden fra 1. januar 2020 og frem til i dag, samt en rein tatt av jerv den 2. november 2019. Dette er en rein funnet i Skjækerdalen den 2. februar d.å. og en rein funnet ved Forlandet. I slutten av beitesesongen ble det funnet syv kadaver i grenseområdene mellom Stjørdal, Levanger, Verdal og Meråker. Området er innenfor forvaltningsområdet og har det blir registrert tilstedeværelse av jerv jevnlig, så skader forvoldt av jerv har nok forekommet selv om de ikke er påvist. Imidlertid er det ikke grunnlag for å si at det er en pågående akutt skadesituasjon.

Potensialet for fremtidige skader

Det er mye beitedyr i kommunen, både med sau/lam på sommeren og rein gjennom hele året. Forekomst av jerv medfører et potensiale for fremtidige skader. Det skal praktiseres en høyere terskel for å gi tillatelse til felling av jerv i dette området sett i forhold til områdene utenfor forvaltningsområdet for jerv. Høyere terskel betyr ikke at søknader automatisk blir avslått, men vilkåret om at det skal være en pågående skadesituasjon bør være innfridd.

Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Søknaden om felling av jerv er i seg selv tenkt som et forebyggende tiltak for å redusere potensialet for fremtidige skader på sau/lam etter beiteslipp. Etter som vi ikke har en pågående skadesituasjon er det ikke aktuelt å gjennomføre forebyggende tiltak på nåværende tidspunkt.

Fylkesmannens konklusjon

Skadefelling skal være et virkemiddel for å ta ut ett eller flere bestemt skadevoldende individer av rovdyr, og ha til hensikt å stanse en større skadeutvikling. Det er ikke en pågående skadesituasjon på

nåværende tidspunkt, slik at en eventuell felling vil være et bestandsregulerende tiltak i like stor grad som et tapsforebyggende tiltak. Bestandsregulering av jervebestanden skal i utgangspunktet skje gjennom lisensfelling. Fylkesmannen er klar over at det ikke er felt jerv på lisensfelling i Verdal kommune inneværende lisensfellingsperiode, men manglende uttelling under lisensfelling gir ikke alene grunnlag for å innvilge søknad om skadefelling av jerv. Det er felt 19 jerver i Trøndelag under årets lisensfelling, hvorav 4 er på ekstraordinære uttak av SNO. Nærmeste felling er i Stjørdal kommune, der en voksen hannjerv ble felt den 8. januar d.å.

Vedtak

Ut fra vurderingene ovenfor, vedtak om betingede tillatelser fra Rovviltnemnda av 28. mai 2019 og med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9, jf. §§ 1 og 6, avslår Fylkesmannen søknad om tillatelse til felling av en jerv i Verdal kommune.

Klageadgang

Dette vedtaket kan etter reglene i forvaltningsloven påklages innen 3 uker etter at avgjørelsen er mottatt/ gjort tilgjengelig på www.miljovedtak.no. En eventuell klage rettes til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen. Klagen skal nevne det vedtak som klagen gjelder og nevne den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og eventuelle opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

Med hilsen

Gry Tveten Aune (e.f.)
Seksjonsleder
Klima- og miljøavdelingen

Inge Hafstad
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statens naturoppsyn Postboks 5672 Torgard 7485 TRONDHEIM